

Töröcsik Mari: „Ha nagy sikerem van, teljesen elbizonytalanodom.

Töröcsik Mari: „Ha nagy sikerem van, teljesen elbizonytalanodom...”

De a „tényleg sok” nem a táska fenekén rejtőző öngyújtóra vonatkozott. Az évekre. Az ő éveire. Arra a hetvenre, amelyből nem tagadna le egyetlen napot, egyetlen órát, sőt egyetlen percet sem. „Pedig ez tényleg sok! – ismétli rezzenéstelen arccal. – Egy kicsit mellbe is vágott.” Csend. Én hallgatok, ő élvezettel fújja a füstöt. Aztán a táska ismét a padlón landol, majd anélkül, hogy bármit is kérdeznék, mert még mindig súlyos a csend, egyszer csak azt hallom: „Szinte már az egész életem leéltem.”

Filmcímeiket, színpadí szerepeket sorolhatnék százsámra, rendezőket, akiknek ő adott, mert kapni nem nagyon tudott tőlük, alkotókat, akik őt magát is formálták, nemcsak az általa létrehozott figurát, megállhatnék évszámoknál, történelmi pillanatoknál, magánéleti fordulópontjainál. Felesleges lenne. Mindenkinek van egy Töröcsik Marija. Még akkor is, ha ő egy és oszthatatlan. Összetéveszthetetlen arcában azonban száz és száz arc van. Szép arcok, kínnal és fájdalommal teli arcok, sértett arcok, megalázott és megszorított arcok, boldogító, fényes arcok. Arcok, amelyek a sárból is kiragyognak, arcok, amelyek örömmel is szívszorongatóak. Bájos fruska volt, ha a szerep úgy kívánta, kilencvenéves öregasszony, ha azzá kellett válnia. Nem játszik soha. Mindig, minden szerepéhez önmagát, a lelkét, az életét adja. Énjének azt a szegmensét, amely az adott figurát mozgatja, lelkének azt a felét, amely a megformálandó ember lényéhez kell, de az életét, a saját tapasztalatait, tudásának legjavát, idegrendszerének minden zizzenését szöveg nélkül is belevitte minden alakításába. Ugyanez az ő megfogalmazásával röviden és tömören: „Oda tettem, amit tudtam.” Ennyi. Lélekrajz és filozófia nélkül a színtiszta esszencia.

Nincs titok. Mint ahogy magakelletés, vagy ahogy ő mondja: móríkalás sem. „Minden, ami rajta van az arcomon, az az enyém – közli tárgyilagosan. – Munka közben lehetek százéves is, nem zavar. Nem érdekelnek a ráncaim. Futhatnak rajtam, amerre csak akarnak. De a rossz képet nem tudom elviselni.”

Unicumot kér. Csak egy gyűszűnyit, most erre van gusztusa. Tegnap a madártejet kívánta, de annyira, hogy majd megbolondult érte, mondja. Ilyennek született. Ilyen kívánós fajtának. Szerepekben soha nem gondolkodott. Elfogadta, amit kapott. A középszerűből, a fércműből ő csinált értéket. Ahol a szerző feladta, ő magában „tovább írta”. Helyzetet teremtett, poént faragott, életet lehelt. Nagymesterektől, európai nagyságrendű színházi gondolkodóktól tanulhatott. Látták benne a pluszt. A kurázsit. Az isteni szikrát. Ez utóbbit azért, mert Isten kegyeltje. Ezt ő maga is érzi. Mindent megkapott a sorstól, amit alkotóművész megkaphat. Pompát, fényt, elismerést,

világirodalomért világra szóló díjakat.

„Engem tényleg elkényeztetett a sors. Tudom. Gazdag az életem. Nem is vagyok nyugtalan vagy türelmetlen soha. Férfi szerepekkel lettem női színész, ezt kevesen állíthatják magukról. Én igen. Kitörhettem egy elzárt világból, eljuthattam a világ legrangosabb fesztiváljaira, ahol szerettek és kitüntettek. Nekem valóban mindent tálcán adott az élet. A természetem is szerencsés. Ha agyonütnek, akkor bízom a legjobban magamban, ha nagy sikerem van, teljesen elbizonytalanodom.”

A „hogyan tovább?”-ban mindig volt, ki segítsen. Harmincöt éve Maár Gyula párja. Dús évek, értékes munkák kötik hozzá, és Cannes minden pompája.

„Túl minden szenvedélyen ma is egyek vagyunk.”

Ujjongani, röpködni nagyon tud. Még ma is. Sírni nem szokott. Gyerekként sem potyogtak a könnyei. De ha fájdalmat, szenvedést, kiszolgáltatottságot és elesettséget lát, összeszorul a szíve. Nevetését megmutatja, keserveit leplezi.

„Hihetetlenül szeretek élni. Nagyon, nagyon, nagyon! De egyetlen nappal sem szeretnék fiatalabb lenni. Nincs mit számon kérnem az élettől. Bőségesen megjutalmazott. Még él az édesanyám. A testvéreim is itt vannak. A lányom és a fiam ragaszkodnak hozzám, érzem a szeretetüket. Mit akarjak még? Reménykedő ember vagyok. Bízom a jóban. Az 55. évemben jártam, amikor először gondoltam arra, hogy rövid az élet. Addig soha, eszembe sem jutott. Most hetven vagyok. Ez tényleg sok. De még nem félek. Bizakodom. Lehet, hogy kapok még valami nagyon-nagyon szépet...”

Megint a táska, és megint a jól ismert gesztusok. Ahogy kattint az öngyújtóval, ahogy az ajkához emeli a cigarettát, ahogy fújja a füstöt...

Töröcsik Mari.

Jó szeretni.

SZABÓ G. LÁSZLÓ